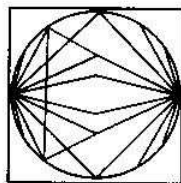
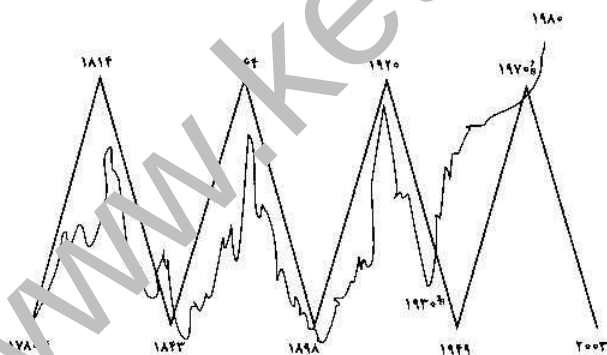

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظریه گن در چرخه های بازار

پیش بینی دو دهه های قیمت توسط چرخه ها یا سایکل ها

از سری کتاب های تئوری گن ۲

علی قهرمانی

سرناسه	قهرمانی، علی، ۱۳۴۴ -
عنوان و نام پدیدآور	نظریه گن در چرخه‌های بازار: پیش‌بینی دوره‌های زمانی قیمت توسط چرخه‌ها یا سایکل‌ها/ علی قهرمانی؛ ویراستار سپهر عارف‌منش.
مشخصات نشر	تهران: دانش‌پژوهان جوان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۲۰۸ص: مصور، جدول، نمودار.
فروست	سری کتابهای تئوری گن؛ ۲.
شابک	۹۶۵-۰۶۵-۲۸۸-۰۰۰۰۹۷۸-۱۳۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	گن، ویلیام دی، ۱۸۷۸ - ۱۹۵۵م.
موضوع	Gann, William D.
موضوع	سهام -- قیمت‌ها -- پیش‌بینی -- روش‌شناسی
موضوع	Stock price forecasting -- methodology
موضوع	بورس -- الگوهای ریاضی
موضوع	Stock exchanges -- Mathematical models
شناسه افزوده	عارف‌منش، سپهر، ۱۳۶۸ -، ویراستار
ردیف کنفر	۱۳۹۵/۹۶۳۷/۹۶۳۷
رده بندی دیویی	۳۳۲/۶۳۲۲۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۴۸۶۹۷۹

نظریه گن در چرخه‌های بازار

مؤلف	علی قهرمانی
ویراستار	سپهر عارف‌منش
طرح جلد و صفحه‌رایی	فاطمه قلی‌نژاد
چاپ اول	۱۳۹۵
قطع	وزیری
تیراژ	۲۲۰ نسخه
شابک	۹۶۵-۰۶۵-۲۸۸-۰۰۰۰۹۷۸-۱۳۰۰۰۰۰
قیمت	۳۰۰۰۰ تومان

آدرس کانال ما در تلگرام: @DPJPUB

آدرس: میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان شهید نظری، بین خیابان منیری جاوید و ۱۲ فروردین، پلاک ۱۰۵، طبقه ۳، واحد ۱۱
 تلفن: ۶۶۴۹۸۵۲۳۴-۶۶۴۹۸۹۹۸-۶۶۴۹۶۳۶۳
 دورنگار: ۶۶۹۵۳۲۵۰
 کدپستی: ۱۳۱۴۶۷۵۹۳۴
www.irolympiad.com

فصل ۱

چرخه‌های تکنیکال و بازار سهام

۱

- سایکل‌های شناخته شده بازار ۲
- چرخه کوندراتیف ۲
- چرخه جاکلار ۴
- چرخه کیت چین ۶
- چرخه گوشت خوک، چرخه گاو ۹
- مدل تا منکیوت ۹
- مع کوزنس ۱۰
- چرخه بنر ۱۱
- سایکل بران ۴ ساله ۱۲
- تطابق ای جی فراست ۱۲
- سایکل‌های ریاست جمهوری ۱۴

فصل ۲

روش‌های شناسایی سایکل‌ها با استفاده از رفتار امواج

۱۵

- رفتار موج: ۱۶
- شناسایی موج: ۱۷
- توزیع نرمال ۱۸
- کار کردن با موج‌ها ۲۰
- طبقه‌بندی موج‌ها: ۲۴
- تبدیلات موج: ۲۴
- شیفت زمانی موج: ۲۴
- معکوس شدن موج: ۲۵
- فشردن شدن زمان یک موج: ۲۵
- موج‌های پرودیگ (متناوب): ۲۵
- موج‌های مرکب: ۲۶
- درک ریتم: ۲۶
- موج مرکب: ۲۹
- آنالیز و ترکیب سایکل‌ها ۲۹
- شناسایی سایکل‌ها: ۳۰
- ۱- سایکل‌های افزایشی یا جمع شده ۳۴
- ۲- موج‌های مربوط به سایکل‌های هارمونیک ۳۴
- ۳- موج‌های همزمان و غیر همزمان ۳۵
- ۴- موج‌های متناسب و هارمونیک ۳۶
- ۵- استفاده از سری‌های ریاضی برای رسم سایکل ۳۷
- ۶- موج‌های بی‌ثبات و ناپایدار ۳۷
- ۷- موج‌های قراردادی و رسمی ۳۷

۴۰	مقدمه
۴۲	مقدمه‌ای بر زمان
۴۳	زمان:
۴۳	دیدگاه‌های مختلف دربارهٔ زمان:
۴۳	۱: زمان در دوران باستان:
۴۴	۱: نظریه ارسطو:
۴۴	۲: داود بن محمود قیصری:
۴۴	۳: نظریه ملاصدرا- صدرالمطالین:
۴۵	۴: نظریه نیوتن:
۴۶	۵: مان از دیدگاه‌های دیگر:
۴۷	۶: مان از دیدگاه آگوستین:
۴۸	۷: شهر طهری و زمان (کتاب: حرکت و زمان در فلسفه اسلامی)
۴۹	۸: بر مهدی منفرد در کتاب زمان در فلسفه صدرالمطالین و سنت آگوستین:
۵۰	زمان به لوییک
۵۱	زمان و انیشتین:
۵۱	نسبیت و زمان:
۵۳	زمان در نسبیت عام:
۵۳	اندازه‌گیری زمان
۵۵	۱: ساعت شنی یا ماسه‌ای:
۵۵	۲: ساعت آبی:
۵۶	۳: ساعت آفتابی:
۵۷	۴: ساعت نجومی:
۵۹	۵: ساعت‌های نوین:
۶۰	قاعده تنظیم ساعت در کشورهای مختلف:
۶۰	زمان در بازار:
۶۱	تئوری زمان سیاره‌ای:
۶۴	چرخه‌های ریاضی و نجوم سنتی و سیکل‌های بازار
۶۴	۱: چرخه‌های نجومی:
۶۶	۲: منظومه شمسی:
۶۸	۳: زودیاک:
۷۰	۴: سیارات منظومه شمسی:
۷۱	☉ خورشید:
۷۱	☾ ماه:
۷۲	♂ مرکوری:
۷۲	♀ ونوس:
۷۳	♂ مارس:
۷۳	♃ ژوپیتر:
۷۴	♄ ساترن:
۷۵	♅ اورانوس:
۷۵	♆ نیپتون:
۷۵	♁ پلوتو:
۷۶	♊ گره شمالی ماه:

۷۷		مروری بر سیکل‌های سیاره‌ای:
۷۸		نحوه استفاده از زودیاک
۸۰		سیکل‌های زودیاک:
۸۰		سیکل خانه‌های زودیاک
۸۲		متوسط زمان حضور سیارات در هر خانه زودیاک
۸۲		انواع زودیاک:
۸۳		زودیاک مدور:
۸۳		زودیاک خطی:
۸۴		سیستم‌های زودیاک:
۸۴		سیستم زودیاک تروپیکال یا زودیاک برجی:
۸۵		سیستم زودیاک نجومی:
۸۶		زودیاک راکون:
۸۷		زودیاک رشی:
۸۷		زودیاک درون روزی - ساعتی:
۸۸		زیر سیستم‌های زودیاک:
۹۴		اسپکت‌ها:
۹۴		محاسبه زوایای بین سیارات
۹۶		۱: کانجانشن: صفر درجه: $\oslash$
۹۶		۲: سگرتایل، ۶۰ درجه: $\bowtie$
۹۷		۳: مربع، ۹۰ درجه: $\square$
۹۸		۴: مثلث، ۱۲۰ درجه: $\triangle$
۹۸		۵: ۱۸۰ درجه: $\oslash$
۹۹		انواع کانجانشن‌ها: سوپریور، اینفریور
۱۰۲		جدول نجومی - کتاب نجومی یا زیچ
۱۰۲		تقویم نجومی:
۱۰۴		استفاده از جدول (تقویم) نجومی برای تعیین زوایا:
۱۰۸		استفاده از جدول اسپکتارین
۱۱۳		تبدیل قیمت به طول جغرافیایی و بالعکس:
۱۱۸		مسیر ترکیبی سیارات با هم:
۱۱۹		ترانزیت و ناتال چارت
۱۱۹		ترانزیت:
۱۱۹		استفاده از چارت زایشی در بازار:
۱۲۱		تعیین حمایت و مقاومت سالیانه:
۱۲۳		استفاده همزمان از ناتال چارت و ترانزیت چارت در نمودار:
۱۲۵		وقایع نجومی مورد استفاده در سیکل‌های سیاره‌ای:
۱۲۵		حرکت برگشتی:
۱۲۸		ورود سیاره‌ای:
۱۲۹		(حضیض و اوج)
۱۳۴		استفاده از یک ترکیبی بین سیارات

۱۳۴.....	فازهای سیاره‌ای
۱۳۵.....	فازهای ماه
۱۳۷.....	چرخه Waxing & Waning ماه
۱۳۹.....	کسوف - خسوف
۱۳۹.....	سیکل‌های جزر و مد
۱۴۰.....	سیکل‌های نجومی باستانی
۱۴۰.....	حالت اول طول مدت ثابت
۱۴۰.....	Face
۱۴۱.....	Douds
۱۴۲.....	حالت دوم: طول مدت متغیر
۱۴۲.....	دورهای بطلمیوس
۱۴۳.....	الگای سیاره‌ای:
۱۴۳.....	کلاسیک
۱۴۵.....	ملیوم:
۱۴۷.....	سیکل‌های یا "سوره‌های" ای

فصل ۴

۱۵۱ سیکل‌های ترکیبی در بازار

۱۵۲.....	۱-۴: ترکیب سیکل‌های شناخته شده: اار با سیکل‌های نجومی
۱۵۵.....	۲-۴: سیکل‌های ترکیبی اسپکت-های سیار ای (مثل زوایای بین سیارات)
۱۵۸.....	۳-۴: سیکل‌های نجومی هارمونیک
۱۶۴.....	۴-۴: موج‌های مرکب سیاره‌ای
۱۶۵.....	۵-۴: مدل بردلی، و تجزیه تحلیل‌های مالی
۱۶۷.....	رسم سایدرگراف:
۱۷۵.....	۶-۴: اندیکاتورهای سیاره‌ای
۱۷۷.....	۷-۴: فورکست بر اساس سرعت سیاره‌ای:
۱۸۰.....	۸-۴: سیکل‌های بین سیاره‌ای
۱۸۴.....	۹-۴: تجزیه و تحلیل‌های آماری - آزمایش بهره‌وری استراتژی مدت

ضمیمه

۱۸۷ جداول تبدیل قیمت به طول و عرض جغرافیایی

منابع

۱۹۴

پیشگفتار:

استفاده از چرخه‌های زمانی بازار تا حد زیادی می‌تواند به بالا بردن دقت و بهبود نتایج معاملات و سیستم معاملاتی معامله‌گران و تحلیل‌گران بازار کمک کند.

دانش و تکنیک‌های معاملاتی مربوط به چرخه‌های زمانی ابزاری برای بهبود زمان‌بندی معاملات و تعیین روند به‌عنوان کلیدی برای کم کردن ریسک و بالا بردن احتمال موفقیت معاملات می‌باشد.

نکته قابل توجه در هنگام استفاده از چرخه‌های زمانی هم همان‌طور که آقای گن بارها اشاره کرده است:

دانش، نظم شخصی، داشتن انضباط معاملاتی و پشتکار کلید واقعی موفقیت خواهد بود.

پس برای رسیدن به دانش تئوری سایکل‌ها و استفاده از آن در معاملات خود نیاز به پشتکار و نظم

مطالعات و تمرین زیاد و انضباط در پیروی از سیستم معاملاتی خودمان خواهیم داشت.

به‌طور معمول هر شخص بعد از ورود به بازار به‌عنوان یک معامله‌گر شروع به یادگیری روش‌ها و سیستم‌های تکنیکال یا فاندamental می‌کند و با گذشت زمان و کسب تجارب جدید اقدام به توسعه سیستم معاملاتی خود کرده و سعی می‌کند روش‌های جدید و بهتر را یاد گرفته تا بتواند سیستم معاملاتی قوی‌تر و کامل‌تری برای خود فراهم کند.

با گذشت زمان شما دارای یک سبک معاملاتی خواهید شد که متناسب با شخصیت و مهارت‌های تجاری و تجارب شما می‌باشد.

در این مسیر ابزارهای زیادی وجود دارد که در دسترس شماست، بهبود وضعیت معاملاتی شما کمک کند؛ اما زمانی که تصمیم می‌گیرید از سایکل‌ها و چرخه‌های بازار به‌عنوان یک ابزار استفاده کنید، باید به این نکته دقت کنید که تئوری سایکل‌ها تنها به شما اجازه خواهد داد که تصور زمان را به سیستم معاملاتی خودتان اضافه کنید.

بعد از اضافه کردن سایکل‌ها به سیستم معاملاتی‌تان دیگر سیگنال‌های ساده بای خرید و فروش یک سهم ملاک نیست؛ بلکه از این به بعد به دنبال ترکیب سیگنال‌های معاملاتی با سایر فاکتورهای روزانه و یا هفتگی و یا حتی استفاده از تایم فریم‌های زمانی روزانه مانند ۲۴۰ دقیقه و ۶۰ و یا ۱۵ دقیقه و حتی ۵ دقیقه برای پیدا کردن زمان اصلاحی‌ها و یا حتی زمان‌های مربوط به روندهای کوتاه مدت خواهید بود.

استفاده از الگوهای چرخه‌ای قادر است به شما کمک کند تا حد زیادی با دقت بیشتری روندها و خطوط روند را پیدا کرده و ظرفیت درآمدزایی سیستم معاملاتی خودتان را بالا ببرید.

همچنین از خواننده گرامی درخواست می‌شود از طریق پست الکترونیکی زیر نظرات، پیشنهادات و یا سوالات خود را مطرح فرمایید.

مقدمه:

امروزه کار کردن با سیکل‌ها در بازارهای مالی به صورت گسترده‌ای مورد تحقیق و مطالعه بوده و معامله‌گران و سرمایه‌گذاران زیادی با توجه به اهمیت آن در معاملات خود از قوانین مربوط به سیکل‌ها پیروی کرده و با آن کار می‌کنند، با توجه به گستردگی زیاد این مبحث، در این کتاب اشاره‌ای خواهیم داشت به مبانی اولیه تئوری سیکل‌ها و موج‌ها و همچنین نکات مهمی که آقای گن در این خصوص به آنها اشاره کرده است تا امکان بهره‌برداری بهتری از این روش را داشته باشیم. گن اهمیتی زیادی برای سیکل‌های زمانی قائل بود و به آنها توجه خاصی داشت و درباره سیکل‌های بازار می‌گفت:

بازارها را در گذشته مقایسه کرده‌ام، بعد از سال‌ها تحقیق و آزمایش‌ها عملی بسیار، کشف کردم که چرخه‌های پشت سر هم قابل اعتمادترین سیکل‌ها برای استفاده هستند.

تحلیل‌گرانی که از سیکل‌ها استفاده می‌کنند مدت زمان روندهای گذشته را محاسبه می‌کنند و تکرار منظم آنها را در زمانی بعدی کنترل می‌کنند و در صورت تکرار منظم واقعه مزبور، آن بازه زمانی را به عنوان یک سیکل مناسب می‌کنند و در دوره‌های بعدی با استفاده از آن، انتظار وقوع وقایع قبلی را در بازه زمانی مشابه دارند. مانند فاصله زمانی بین پایین‌ترین نرخ بازار مربوط به یک شاخص و یا سهام یا کالای مشخص تا بالاترین نرخ بازار یا فاصله زمانی بین پایین‌ترین نرخ بازار تا پایین‌ترین نرخ بعدی بازار. روش‌های متنوعی برای تعیین سیکل‌های بازار و استفاده از سیکل‌ها وجود دارد مانند: سیکل‌های سالیانه، ماهیانه، سیاره‌ای، اعداد فیبوناچی و ...

برای مطالعه سیکل‌های بازار و استفاده از آن در تحلیل‌های زمانی از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود که در این روش‌ها بر اساس سیستم‌های تحلیلی مورد استفاده تحلیل‌گران بازار، زمان‌های مربوط به روش‌های کاری خود را برای تعیین سیکل‌های مورد نیاز محاسبه می‌کنند و در دوره‌های مشابه بعد از آن استفاده می‌کنند.

برای اینکه بتوانیم وارد مبحث سیکل‌های زمانی بازار شویم نیاز است که در ابتدا یک مروری داشته باشیم بر مقدمه تئوری سیکل‌های بازار و مقدمه‌ای هم بر تئوری سیکل‌های سیاره‌ای که در این کتاب سعی کردیم این دو مقدمه را ارائه دهیم. تا امکان ارائه مطالب تئوری گن به طور کامل‌تر در مجال‌های بعدی ایجاد شود. لذا این کتاب مقدمه‌ای خواهد بود بر سیکل‌های بازار و سیکل‌های سیاره‌ای، که سعی دارد آغازی باشد برای این روش تا امکان ارائه مطالب تکمیلی مربوط به تئوری گن و سیکل‌های بازار در کتب‌های بعدی فراهم آید.

روش مطالعه و یادگیری:

همان‌طور که در کتاب نظریه گن و الگوهای قیمت زمان به بحث روش مطالعه و یادگیری نیز اشاره‌ای داشتیم؛ ضمن تأکید مجدد در این خصوص که امکان یادگیری و استفاده درست از مطالب نیاز به دقت و تمرین زیاد دارد جهت تأکید بر اهمیت روش‌های مطالعه و یادگیری اشاره‌ای می‌کنم به مطلبی از ابوعلی سینا که در کتاب شفا در خصوص روش‌های یادگیری ذکر کرده است:

تعلیم و تعلّم از منظر بوعلی سینا:

تعلیم و تعلّم انواعی دارد؛ نوعی از آن تعلیم و تعلّم صناعی است، مانند تعلیم نجاری و رنگریزی که از طریق تمرین اعمال مربوط به آنها حاصل می‌شود.

نوعی دیگر، تعلیم و تعلّم تلقینی است، مانند تلقین شعر یا تلقین زبانی خاص، که از طریق تمرین الفاظ و کسب ملکه آن حاصل می‌شود؛

و دیگر تعلیم و تعلّم نادسی است که از طریق مشورت با متعلّم حاصل می‌شود؛

و دیگر تعلیم و تعلّم تسلیمی است. آن عبارت از این است که آدمی با اعتقاد به یک رأیی خاص انس داشته باشد، و این نوع از تسلیم و تسلّم از جهت اعتماد بر معلّم حاصل می‌گردد؛

و دیگر تعلیم و تعلّم تنبیهی است.

تعلیم و تعلّم انواع دیگری نیز دارد که البته یکی از این انواع در واقع تعلیم و تعلّم ذهنی یا فکری نیست.

تعلیم و تعلّم ذهنی و فکری عبارت است از آنچه که از طریق سخنی مسموع یا معقول که موجب پیدایش عقیده و رأی یا تصویری گردد که قبلاً نبوده است، که پس از آن نوع تعلیم و تعلّم ذهنی گاهی بین دو فرد و گاهی توسط یک فرد، اما به دو لحاظ، انجام می‌گیرد. اول، فرد از آن جهت که حدّ اوسط قیاس را حدس می‌زند؛ معلّم، و از آن جهت که نتیجه قیاس را اخذ می‌کند. معلّم است. تعلیم و تعلّم در واقع ذاتاً امری واحد است و دوگانگی آن اعتباری است. این امر واحد؛ که همان تشابّه امر مجهول توسط امر معلوم است، نسبت به فردی که در او حاصل می‌شود تعلّم، نسبت به فردی که از او، یعنی علت فاعلی، پدید می‌آید تعلیم نامیده می‌شود. مانند تحریک و تحرّک.

هر تعلیم و تعلّم ذهنی و فکری صرفاً از طریق یک علم سابق حاصل می‌شود و این بدین خاطر است که تصدیق و تصوّر پدید آمده از طریق تعلیم و تعلّم ذهنی و فکری بعد از سخن مسموع یا معقولی است که تقدّم دارد.

اما تصدیق بر سه امر مسبوق است: اوّل تصوّر مطلوب، هرچند با تصدیق آن توأم نباشد. دوّم تصوّر قولی که از لحاظ رتبه بر آن مقدّم است.

و سؤم تصدیق قولی که به لحاظ رتبه بر آن مقدّم است. تصدیق مطلوب بعد از این معلومات سه گانه انجام می‌شود و اعمّ از اینکه قول مقدّم به لحاظ رتبه، قیاس یا استقراء یا تمثیل یا قیاس ضمیر یا غیره باشد، چاره‌ای جز پذیرش مقدمه یا مقدّماتی که از دو لحاظ: تصور و تصدیق نسبت به آنها علم حاصل شود نیست، تا اینکه از این طریق تصدیقی پدیدآید که قبلاً نبوده است.

و اما در مورد تصوّر فقط واجب است تصوّر اجزاء حدّ یا اجزاء رسم مقدّم باشد، نه چیز دیگر. و در صناعات عملی نیز از طریق علم مقدّمی به تعلیم و تعلّم پرداخته می‌شود؛ مانند اینکه متعلّم نجاری ابتدا باید چوب و رنده را بشناسد و بداند که چوب قابلیت رنده شدن با رنده، و بریده شدن با آتّ در سوراخ شدن با مته و اموری مانند آن را دارد.

و بدان که برخی پنداشته‌اند که هدف از قید «ذهنی» در عبارت «هر تعلیم و تعلّم ذهنی» این است که آن را از تعلیم و تعلّم حسی متمایز کند. و بر این اساس گفته‌اند که تعلیم و تعلّم حسی نیز مسبوق به یک علم است؛ مانند اینکه کسی چیزی را با حسی ادراک کند، سپس آن را فراموش سازد و بعد آن را طلب کرده و در صدد شناختن آن برآید؛ چنین شناختی مسبوق به یک علم خواهد بود. این سخن چیزی است که من نمی‌پذیرم؛ زیرا آنچه که از طریق حسی می‌شود؛ تعلیم و تعلّم خوانده نمی‌شود. اگر فردی چیزی را به فرد دیگری عرضه کرده و آن را در معرض حسی قرار دهد و از این طریق ادراکی بر وی افاده کند که قبلاً معرفت آن را نداشته است، در اینجا عمل آن فرد تعلّم است. ادراک حاصل شده در فرد دوم نیز تعلّم نامیده نمی‌شود؛ مگر اینکه هدف از عرضه داشتن یک امر، ایجاد عادت مربوط به یک صنعت در فرد دوم باشد و این معنی آنگاه حاصل می‌شود که آنچه ارائه شده عبارت از تعلّم یک عمل باشد. و این امر، اعتباری غیر از اعتبار ادراک حسی از طرف شخص مدرک است؛ حتّی می‌توان گفت که این هم تعلیم و تعلّم نیست، بلکه تعریف و تعرّف است، زیرا ادراک جزئیات علم نیست بلکه شناختن آن است.

علاوه بر آن، هدف کسانی که می‌گویند: هر تعلیم و تعلّمی به یک علم مسبوق است، این نیست که این مسبوقیت به هر صورتی که باشد فرق نمی‌کند، بلکه هدف مسبوقیتی است که در تعلّم و تعلّم خودمند افتد، به نحوی که علم سابق همراه تعلّم وجود داشته باشد، همچون وجود علّت با معلول.

برخی گفته‌اند عبارت «هر تعلیم و تعلّم ذهنی» از نظر صحّت در حدّ عبارت «هر تعلیم و تعلّم فکری» نیست، و این گوینده خواسته تا با قید «فکری» تعلیم و تعلّم حسی را خارج کند. ایرادی که بر نظریه قبلی آنها وارد شد براین‌ها هم وارد است. و علاوه بر آن اشکال دیگری هم در اینجا مطرح است و آن این است که ذهنی عبارت از آن چیزی است که با ذهن کسب می‌شود و ذهن غیر از حسی است. بنابراین چه نیازی برای جدا ساختن ذهنی از حسی وجود دارد؟ به نظر من قید ذهنی از قید فکری اصلح است، زیرا تعلیم و تعلّم ذهنی از تعلیم و تعلّم فکری و حدسی و فهمی اعمّ است؛ در حقیقت تعلیم و تعلّم فکری نوعی جست‌وجو

است؛ پس در این نوع تعلیم و تعلّم مطلوبی وجود دارد که نفس برای دستیابی به حدّ وسط آن حرکت می‌کند، به نحوی که در کیفیت کسب قیاس گفته شده است. و امور مناسب با مطلوب را پی در پی مورد بررسی قرار می‌دهد تا آن‌که به حدّ اوسط نایل شود. اما تعلیم و تعلّم حدسی آن است که وقتی مطلوب برای ذهن پدیدار شد، حدّ وسط آن بی‌هرگونه جستجو متمثل شود؛ و این امری است که بسیار اتفاق می‌افتد. یا اینکه یکی از دو مقدمه برای ذهن پدیدار شود، و حدّ دیگری بر آن اضافه گردد- خواه حد اصغر، خواهد حد اکبر و از این طریق نتیجه بی‌هرگونه فکر و جستجو به وجود آید. و اما تعلیم و تعلّم فهمی آن است که در آن حدّ وسط نه از طریق جست و جو و نه از طریق پدیدار شدن، بلکه، توسط شنیدن از معلّمی کسب شود؛ و ذلک چیزی است که تمام این موارد سه گانه تعلیم و تعلّم را در خود دارد.

اگر کسی بگوید تعلیم و تعلّم فهمی همان تعلیم و تعلّم فکری است، زیرا نفس درباره آنچه می‌شنود تفکر می‌کند؛ در جواب به او گفته می‌شود که معلّم هر حدّی را برای قیاس مطرح می‌کند، متعلّم آن را از لحاظ تصوّر و در متناهی می‌داند. سپس وقتی حدّ دیگری بر آن اضافه شود مقدمه‌ای حاصل می‌شود. پس اگر متعلّم در آن مقدمه شک کند در این صورت از آنچه معلّم گفته است نفع نمی‌برد، مگر اینکه خودش فکر کند و بفهمد، و چنین تعلیمی مرکب از تعلیم فهمی و فکری است:

از طرف دیگر معلوم شد که تفکر امری است که در حرکت است که نفس طی آن از چیزی به چیز دیگر منتقل می‌شود؛ و آن کس که طالب یک مطلب است باید در امر تردّد می‌کند، نه آن کس که واجد آن مطلب است. پس اگر این حرکت در تعلیم و تعلّم حاصل شود، در آن تعلیم و تعلّم، تفکری انجام نشده است.

و چون تعلیم و تعلّم امور عقلی بر سبیل فکر، یا حدّس، یا فهم است، و این امر نه تنها در تصدیق بلکه در تصوّر هم جریان دارد و هر سه نوع، تعلیم و تعلّم ذهن است، بنابراین عبارت تعلیم و تعلّم ذهن اصوب است.

پس با توجه به استدلال بوعلی در خصوص روش‌های یادگیری می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که در ابتدا یادگیری سیستم گن یک یادگیری فکری است که نوعی جست و جوی است. و در وهله دوم تبدیل می‌شود به نوعی یادگیری فهمی. بنابراین می‌توان روش یادگیری این سیستم را از نوع یادگیری مرکب فکری و فهمی دانست.